

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сум дахь Сум дундын Шүүхийн тамгын газрын
2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СЭА-2024/06-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.selenge@audit.gov.mn Сүхбаатар сум 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Энхтуяа
	Утас:7036-3040 Цахим хаяг: enkhtuyach@audit.gov.mn
	Аудитын менежер: Б.Батмөнх
	Утас: 7036-3036 Цахим хаяг: batmunkhb@audit.gov.mn
	Аудитор: Ц.Ундраа
	Утас: 7036-2442 Цахим хаяг: undraats@audit.gov.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Аудитын дүгнэлт:.....	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл:.....	5-11
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга :.....	12-14
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа:.....	12
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин:.....	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал:.....	13
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт:.....	13
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв:.....	14
4. Аудитын тайлан:.....	16-17
4.1 Ерөнхий зүйл:.....	16
4.2 Материаллаг байдал:.....	16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт:.....	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал:.....	18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:.....	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал:.....	18
5. Аудитын илрүүлэлт:.....	18
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:.....	19-20

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ШЕЗ	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН САЙХАН СУМ
ДАХЬ СУМ ДУНДЫН ШҮҮХИЙН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
О.ХИШИГСҮРЭН ТАНАА

᠒᠐᠒᠔.᠗.᠒᠒ № СЭА-᠒᠐᠒᠔/᠐᠖-НН-СЭА-ТМЗ
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Засгийн газрын 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосноос голлон шалтгаалж тус газрын 2023 оны нийт зардал өмнөх оноос 29.8 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Шүүхээр үйлчлүүлж буй иргэдэд мэдээлэл түгээх, шүүхийн үйл ажиллагааг сурталчлах ажлын хүрээнд мэдээллийн самбарыг шинээр байршуулан, шүүхэд хандаж нэхэмжлэл, хүсэлт гаргах зааврыг QR код уншуулж, хялбар авах боломжийг

бүрдүүлэн, үйлчилгээний шат дамжлагыг багасгаж, түргэн шуурхай, нээлттэй ажиллах боломж бүрдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь тайлант оны “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө”-нд 5 зорилтын хүрээнд 58 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, 77.2 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/төгрөгөөр/
			Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	12,738,309.35	11,985,519.35
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,000,000.00	2,200,000.00
312	Банк-нд байгаа бэлэн мөнгө	1,000,000.00	2,200,000.00
3121	Төгрөг	1,000,000.00	2,200,000.00
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	1,000,000.00	2,200,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	11,738,309.35	9,785,519.35
354	Хангамжийн материал	11,738,309.35	9,785,519.35
35410	Бичиг хэргийн материал	4,454,235.35	1,981,845.35
35420	Аж ахуйн материал	6,152,049.00	6,671,649.00
35470	Бусад хангамжийн материал	1,132,025.00	1,132,025.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	688,844,544.45	714,776,626.87
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	688,844,544.45	714,776,626.87
392	Биет хөрөнгө	678,264,149.98	704,390,677.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	580,436,315.00	580,436,315.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-19,770,255.02	-33,899,378.90
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	90,000,000.00	76,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42,638,888.87	-26,527,777.75
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	95,739,144.40	92,787,249.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-69,112,432.98	-37,055,828.78
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	51,051,819.00	58,541,819.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-39,036,245.83	-44,132,255.61
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	38,910,840.00	48,310,840.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,262,477.72	-11,016,636.96
39217	Ном	946,332.00	946,332.00
393	Биет бус хөрөнгө	10,580,394.47	10,385,949.87
39301	Программ хангамж	1,025,000.00	1,025,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-736,805.53	-931,250.13
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	701,582,853.80	726,762,146.22
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	701,582,853.80	726,762,146.22
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	701,582,853.80	726,762,146.22
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	155,648,199.00	155,648,199.00
51101	Өмч: - төрийн	155,648,199.00	155,648,199.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	290,683,596.55	315,862,888.97
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	290,683,596.55	290,683,596.55
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	25,179,292.42
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	255,251,058.25	255,251,058.25
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	701,582,853.80	726,762,146.22

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	888,027,465.00	1,029,215,310.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	197,470,765.00	58,248,910.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	197,470,765.00	58,248,910.00
120009	Бусад орлого	-	47,000,000.00
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан -Үндсэн хөрөнгө		8,935,610.00
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан-Бараа материал		2,313,300.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	690,556,700.00	970,966,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	690,556,700.00	970,966,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	690,556,700.00	970,966,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	737,108,267.83	1,004,036,017.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	737,108,267.83	1,004,036,017.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	673,742,717.83	885,682,893.80
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	484,048,017.00	657,840,461.00
210101	Үндсэн цалин	334,979,125.00	430,586,485.00
210102	Нэмэгдэл	112,113,072.00	148,344,591.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,317,031.00	20,658,000.00
210104	Урамшуулал	23,638,789.00	58,251,385.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,404,951.00	82,915,461.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,253,049.00	56,382,506.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,816,146.00	6,633,236.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,852,875.00	5,306,589.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	953,031.00	1,326,647.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,529,850.00	13,266,483.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,775,101.00	43,120,668.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,196,900.00	4,159,773.63
210302	Түлш, халаалт	31,342,851.00	37,058,421.85
210303	Цэвэр, бохир ус	2,235,350.00	1,902,473.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,379,115.00	32,180,707.74
210401	Бичиг хэрэг	11,246,090.00	14,956,940.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,500,000.00	6,260,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,174,765.00	4,133,957.74
210404	Ном, хэвлэл	600,000.00	576,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал	-	326,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,858,260.00	5,927,410.00
2105	Норматив зардал	365,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	365,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,247,000.00	9,186,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,247,000.00	825,000.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	8,361,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,421,800.00	6,234,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,421,800.00	6,234,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,722,396.00	6,626,168.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,877,500.00	4,781,572.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,737,700.00	1,737,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	52,614.00	52,614.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00
210807	Газрын төлбөр	10,582.00	10,282.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,379,337.83	47,578,527.58
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	51,379,337.83	47,578,527.58
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	63,365,550.00	118,353,123.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,647,300.00	98,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	46,497,300.00	97,200,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	150,000.00	800,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	16,718,250.00	20,353,123.78
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,718,250.00	20,353,123.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	150,919,197.17	25,179,292.42
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	150,919,197.17	25,179,292.42

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /төгрөгөөр/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	691,556,700.00	972,966,400.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,000,000.00	2,000,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,000,000.00	2,000,000.00
120009	Бусад орлого	1,000,000.00	2,000,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	690,556,700.00	970,966,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	690,556,700.00	970,966,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	690,556,700.00	970,966,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	689,413,700.00	954,191,400.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	689,413,700.00	954,191,400.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	626,048,150.00	835,838,276.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	484,048,017.00	659,840,461.00
210101	Үндсэн цалин	334,979,125.00	430,586,485.00
210102	Нэмэгдэл	112,113,072.00	150,344,591.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,317,031.00	20,658,000.00
210104	Урамшуулал	23,638,789.00	58,251,385.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,404,951.00	82,915,461.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,253,049.00	56,382,506.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,816,146.00	6,633,236.00
210203	ҮОМШӨ -ний даатгал	3,852,875.00	5,306,589.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	953,031.00	1,326,647.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,529,850.00	13,266,483.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,775,101.00	43,120,668.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,196,900.00	4,159,773.63
210302	Түлш, халаалт	31,342,851.00	37,058,421.85
210303	Цэвэр, бохир ус	2,235,350.00	1,902,473.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,818,885.00	27,914,617.74
210401	Бичиг хэрэг	14,389,250.00	12,439,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,500,000.00	6,260,000.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,174,765.00	4,133,957.74
210404	Ном, хэвлэл	600,000.00	576,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	326,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,154,870.00	4,178,710.00
2105	Норматив зардал	500,000.00	00.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	500,000.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,357,000.00	9,186,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,357,000.00	825,000.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	8,361,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,421,800.00	6,234,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,421,800.00	6,234,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,722,396.00	6,626,168.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,877,500.00	4,781,572.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	00.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,737,700.00	1,737,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	52,614.00	52,614.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00
210807	Газрын төлбөр	10,582.00	10,282.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,000,000.00	00.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,000,000.00	00.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	63,365,550.00	118,353,123.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,647,300.00	98,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	46,497,300.00	97,200,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	150,000.00	800,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	16,718,250.00	20,353,123.78
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,718,250.00	20,353,123.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	2,143,000.00	18,775,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	1,143,000.00	17,575,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,143,000.00	17,575,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,143,000.00	17,575,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,143,000.00	17,575,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-1,143,000.00	-17,575,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	1,000,000.00	1,200,000.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	1,000,000.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,000,000.00	2,200,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2022 оны 01-р сарын 01-ний үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	139,764,399.38	550,663,656.63
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	139,764,399.38	550,663,656.63
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	150,919,197.17	150,919,197.17
C08	2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	290,683,596.55	701,582,853.80
D01	2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	290,683,596.55	701,582,853.80
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	290,683,596.55	701,582,853.80
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	25,179,292.42	25,179,292.42
D09	2023 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	155,648,199.00	255,251,058.25	315,862,888.97	726,762,146.22

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	971,799,800.00	950,613,276.22	21,186,523.78	97.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	971,799,800.00	950,613,276.22	21,186,523.78	97.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	873,599,800.00	853,413,276.22	20,186,523.78	97.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	666,740,500.00	659,840,461.00	6,900,039.00	99.0
210101	Үндсэн цалин	417,643,600.00	430,586,485.00	(12,942,885.00)	103
210102	Нэмэгдэл	166,018,100.00	150,344,591.00	15,673,509.00	90.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30,782,300.00	20,658,000.00	10,124,300.00	67.1
210104	Урамшуулал	52,296,500.00	58,251,385.00	(5,954,885.00)	111
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	82,925,200.00	82,915,461.00	9,739.00	100
210201	Тэтгэврийн даатгал	58,687,400.00	56,382,506.00	2,304,894.00	96.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,059,400.00	6,633,236.00	(573,836.00)	109
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,847,600.00	5,306,589.00	(458,989.00)	109
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,211,900.00	1,326,647.00	(114,747.00)	109
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,118,900.00	13,266,483.00	(1,147,583.00)	109

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,757,900.00	43,120,668.48	637,231.52	98.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,000,000.00	4,159,773.63	840,226.37	83.2
210302	Түлш, халаалт	37,137,900.00	37,058,421.85	79,478.15	99.8
210303	Цэвэр, бохир ус	1,620,000.00	1,902,473.00	(282,473.00)	117
210304	Байрны түрээс	-	-	-	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,278,400.00	27,914,617.74	4,363,782.26	86.5
210401	Бичиг хэрэг	10,569,000.00	12,439,550.00	(1,870,550.00)	117
210402	Тээвэр, шатахуун	8,493,600.00	6,260,000.00	2,233,600.00	73.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,115,800.00	4,133,957.74	2,981,842.26	58.1
210404	Ном, хэвлэл	600,000.00	576,000.00	24,000.00	96.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	600,000.00	326,400.00	273,600.00	54.4
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,900,000.00	4,178,710.00	721,290.00	85.3
2105	Норматив зардал	500,000.00	-	500,000.00	0.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	500,000.00	-	500,000.00	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,761,400.00	26,761,400.00	-	100
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,000,000.00	9,000,000.00	-	100
210604	Урсгал засвар	17,761,400.00	17,761,400.00	-	100
2107	Томилолт, зочны зардал	8,101,800.00	6,234,500.00	1,867,300.00	77.0
210702	Дотоод албан томилолт	8,101,800.00	6,234,500.00	1,867,300.00	77.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,334,600.00	6,626,168.00	5,708,432.00	53.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,448,000.00	4,781,572.00	5,666,428.00	45.8
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,737,700.00	1,737,700.00	-	100
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	71,900.00	52,614.00	19,286.00	73.2
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00	-	100
210807	Газрын төлбөр	33,000.00	10,282.00	22,718.00	31.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	200,000.00	-	200,000.00	0.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	200,000.00	-	200,000.00	0.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	98,200,000.00	97,200,000.00	1,000,000.00	99.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	98,200,000.00	97,200,000.00	1,000,000.00	99.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	97,200,000.00	97,200,000.00	-	100
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	-	1,000,000.00	0.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	971,966,400.00	950,613,276.22	21,353,123.78	97.8

1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	971,966,400.00	950,613,276.22	21,353,123.78	97.8
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	971,966,400.00	950,613,276.22	21,353,123.78	97.8
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	-
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	22	22	-	100
620001	Удирдах ажилтан	2	2	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	17	17	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3	-	100
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	22.0	22.0		
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9		
650003	Төрийн тусгай албан хаагч /ТТ/	4	9		
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9	9		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газар нь “Шүүхийн бие даасан, шүүгчийн хараат бус байдлыг хангах, шүүн таслах ажиллагааг хэвийн, тасралтгүй хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, шүүхийн үйлчилгээг олон нийтэд хүртээмжтэй, нээлттэй хүргэх” гэсэн эрхэм зорилготойгоор үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Шүүгчийн хараат бус, шүүхийн бие даасан байдлыг хангах, шүүхийн захиргааны үйл ажиллагааг удирдах, шүүхийн хүний нөөц, шүүхийн судалгаа, мэдээлэл, олон нийтийг мэдээллээр хангах зэрэг хуульд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах,
- Шүүхийг өдөр тутмын үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулах нөхцөлөөр хангах,
- Шүүхийн хөдөлмөр зохион байгуулалт, дотоод журмын биелэлтэд хяналт тавих,
- Шүүхэд хэрэг, нэхэмжлэл, гомдол, хүсэлтийг хүлээн авч, бүртгэх,
- Шүүхийн бичиг хэрэг, захидал харилцаа, шуудан, архивын үйл ажиллагааг зохион байгуулах,
- Шүүхийн эд хөрөнгийн бүртгэл, тооллого, эзэмшил, ашиглалт, хамгаалалтыг зохион байгуулж, эд хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах арга хэмжээ авах, хэргийн эд мөрийн баримтыг хадгалах, зөөвөрлөх.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- Монгол Улсын 2023 оны Төсвийн тухай хуулиар төсөв, санхүүжилттэй холбоотой,
- Хөдөлмөрийн тухай хуульд 2023 оны 07 дугаар сарын 07-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд 2023 оны 06 дугаар сарын 16, 07 дугаар сарын 07-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
- Шүүхийн тухай хуульд 2023 оны 06 дугаар сарын 16, 07 дугаар сарын 07-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
 - Төрийн албаны тухай хуульд 2023 оны 01 дүгээр сарын 06, 05 дугаар сарын 04, 06 дугаар сарын 16, 07 дугаар сарын 07, 11 дүгээр сарын 10, 12 дугаар сарын 07-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
 - Засгийн газрын 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосон гэх мэт.

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын санхүүгийн үйл ажиллагаанд ШЕЗ-ийн Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын албанаас хяналт тавьдаг бөгөөд сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, шилэн дансны мэдээллээр дамжуулан төсвийн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газар нь ШЕЗ-ийн газрын даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 174 дүгээр тушаалаар баталсан “ШЕЗ-ийн ажлын алба, анхан болон давж заалдах шатны шүүхийн тамгын газрын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг”-ийг нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа мөрдөн ашиглаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 25,179.29 мянган төгрөгөөр буюу 3.4 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/Мянган төгрөгөөр /

	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
А	Б	1	2	3=2-1
1	Мөнгөн хөрөнгө	1,000.00	2,200.00	1,200.00
2	Авлага			
3	Урьдчилж гарсан зардал			
4	Бараа материал	11,738.30	9,785.52	(1,952.78)
5	Үндсэн хөрөнгө	688,844.55	714,776.62	25,932.07
6	Нийт хөрөнгө	701,582.85	726,762.14	25,179.29
7	Өр төлбөр			
8	Засгийн газрын хувь оролцоо/Эздийн өмч/	701,582.85	726,762.14	25,179.29
9	Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө	701,582.85	726,762.14	25,179.29

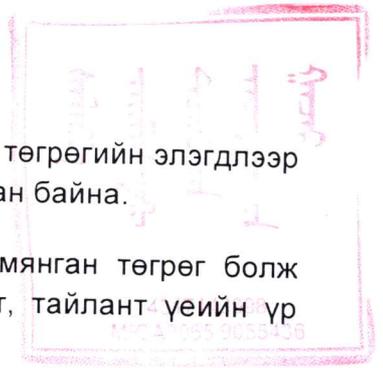
Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл нь 2,200.0 мянган төгрөг болж, 1,200.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь ШЕЗ-өөс өгсөн чиглэлийн дагуу цалингийн зардлын хэмнэлтээс 2,000.0 мянган төгрөгийг төрийн сан дахь “Ахмадын сан”-гийн 100130405501 тоот дансанд төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 9,785.5 мянган төгрөг болж 1,952.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь төсвийн хөрөнгөөр 32,640.6 мянган төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, ШЕЗ-өөс 2,313.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авч, 36,906.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 714,776.6 мянган төгрөг болж 25,932.07 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 17,575.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж худалдан авсан, 8,935.6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилгыг ШЕЗ-ийн даргын 2023 оны 226 дугаар тушаалаар үнэ төлбөргүй хүлээн авч, ТӨБЗГ-ын 2023 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн 421 дүгээр тогтоолоор 70,836.4 мянган төгрөгийн балансын үнэ бүхий хөрөнгийн ашиглах хугацааг сунгаж, нийт үнийг

47,000.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоож, 73,572.5 мянган төгрөгийн элэгдлээр анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийг акталснаас шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 726,762.14 мянган төгрөг болж 25,179.29 мянган төгрөгөөр өссөн нь нийт хөрөнгийн өсөлт, тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг **964,240.0** мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 204,160.0 мянган төгрөгийг бууруулан ШЕЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 23 өдрийн 346 дугаар тогтоолоор 760,080.0 мянган төгрөгийг баталсан байна. Үүнд:

Цалин хөлс НДШ -ын зардал 86,105.9 мянган төгрөгөөр, хангамжийн материалын зардал 2,213.5 мянган төгрөгөөр, тавилга эд хогшил, урсгал засварын зардал 11,855.6 мянган төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөрийг 1,285.0 төгрөгөөр, бусад урсгал шилжүүлгийн зардал 102,700.0 мянган төгрөгөөр тус тус бууруулан баталсан байна.

Төсвийн жилийн дундуур батлагдсан төсөвт тодотгол, зохицуулалт хийж 211,719.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна. Үүнд:

Цалин хөлс НДШ -ын зардал 87,258.4 мянган төгрөгөөр, байр ашиглалттай холбоотой зардал 4,000.0 мянган төгрөгөөр, хангамжийн материалын зардал 2,500.0 мянган төгрөгөөр, тавилга эд хогшил, урсгал засварын зардал 13,761.4 мянган төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөрийг 6,000.0 төгрөгөөр, бусад урсгал шилжүүлгийн зардал 98,200.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлэн **971,799.8** мянган төгрөгийг эцэслэн баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 971,799.8 мянган төгрөгийн төсөв баталж, улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөн гүйцэтгэлээр 970,966.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 950,613.3 мянган төгрөг буюу 97.8 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 20,353.1 мянган төгрөгөөр хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

дд	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/Мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлтийн хувь
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	870,151.8	851,835.6	18,316.2	97.8
2	Зөвлөл хороо комиссын гишүүд	2,000.0	1,462.7	537.3	73.1
3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	98,200.0	97,200.0	1,000.0	98.9
4	Шинжээч орчуулагч хэлмэрчийн зардал	1,448.0	115.0	1,333.0	7.9
	Дүн	971,799.8	950,613.3	21,186.5	97.8

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн 100130905501 тоот дансанд орлого, зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Мөн тухайн жилийн төсвийн төлөвлөгөөнд “Ахмадын сан”-ийн зардлыг тусган, батлуулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ц.Ундраа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Батмөнх Дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 08 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 737,108.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 7,371.1 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотойгоор тус байгууллага нь тайлант онд дараах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

- Бичиг хэрэг, албан хэрэг хөтлөлтийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, бичиг хэрэг, шуудан холбооны зардлыг хэмнэсэн,
- Шүүхийн танилцуулга зэрэг тараах материал хэвлэх зардлыг зогсоосон,
- Ээлжийн амралтаараа дотоодын амралт, сувилал, төрсөн нутагтаа амрах тохиолдолд очих, ирэх замын зардлыг олгоогүй.
- Нормын хувцас, нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлыг хэмнэж шаардлагагүй бараа материалыг их хэмжээгээр авч нөөцлөөгүй. Цахилгааны зардлыг хэмнэхийн тулд өдөр, шөнийн тарифаар бодогддог тоолуур тавиулж төсвийг зохистой хэмнэлттэй удирдаж, авлага, өглөг үүсгэлгүй ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд Сайхан сум дахь Сум дундын шүүхийн Тамгын газар нь мэдээлбэл зохих 28 төрлийн 159 мэдээллээс 157 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн мэдээлж, 1 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 1 мэдээллийг мэдээлээгүй байна. Үүнд:

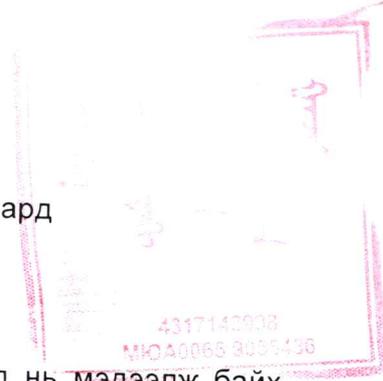
Хугацаа хоцроосон:

- Төсвийн байгууллагын дараа жилийн төсвийн төсөл 9-р сард

Огт мэдээлээгүй:

- 2023 оны шилэн дансны 2 улирлын тайлан

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж байх зөвлөмж өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Дарга, тэргүүлэх аудиторын 2023 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн 123 дугаар “Санхүүгийн тайланд аудит хийх тухай” албан бичгийг хүргүүлсэн бөгөөд тус байгууллагын 2023 оны 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланд хийсэн завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар урамшууллыг давхардуулан олгосон болон жилийн эцэст төсвийн хэмнэлтийг татан төвлөрүүлэлгүйгээр бараа материал худалдан авч нөөцөлсөн зэрэг 2 зөвлөмж өгөгдсөн бөгөөд зөвлөмжийн биелэлтийг нотлох баримттай тулган баталгаажуулахад 100.0 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	4,558.5	2	4,558.5	100%
Нийт дүн	2	4,558.5	2	4,558.5	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2,200.0 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж хүргүүллээ.

5.1 Зөвлөмж

1.1 Илрүүлэлт: ШЕЗ-өөс өгсөн чиглэлийн дагуу цалингийн зардлын хэмнэлтээс 2,200.0 мянган төгрөгийг Төрийн сан дахь “Ахмадын сан”-ийн 100130405501 дугаар дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолын 2-р хавсралтаар баталсан “Ахмадын сан байгуулан ажиллуулах журам”-ын 1.3 дахь “Төсөвт байгууллагын тухайд цалингийн сангийн 3 хүртэлх хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгөөр сан байгуулж, шаардагдах хөрөнгийг төсөвтөө жил бүр тусгана” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж: Ахмадын санд шаардагдах хөрөнгийг журамд заасны дагуу ирэх оны төсөвт тусгуулах.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20.5¹ дахь заалтад тусгасны дагуу аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, биелэлтийг 2024 оны 09 дүгээр сарын 15 - ны өдрийн дотор тус тус төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Ахмадын санд шаардагдах хөрөнгийг төлөвлөөгүй	1						1	2,200.0				
Дүн	1						1	2,200.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээллийг хугацаа хоцроож мэд	1							1

¹ Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

Огт мэдээлээгүй	1							1	
Дүн	2							2	
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил									
Дүн									
Нийт дүн									

Handwritten notes and stamps in Mongolian script, including a red stamp with the number 4317 and the text "МЮА0000".